

СЕКЦІЯ 4

ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ І НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ВПЛИВ ТА ВЗАЄМОДІЯ

Керівник секції – канд. екон. наук, доцент О. М. Бурак
Секретар секції – ас., канд. екон. наук І. В. Покуца

ЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ МІСТ ТА АГЛОМЕРАЦІЙ

М. Ф. АВЕРКИНА, д-р екон. наук, проф.
Національний університет «Острозька академія»
35800 Україна, м. Острог, вул. Семінарська, 2
maryna.averkina@oa.edu.ua

На сучасному етапі забезпечення стійкого розвитку міст та агломерацій визначається раціональним використанням соціо-еколого-економічних ресурсів. Так, раціональне використання ресурсів – це використання певної кількості ресурсу винятково за його цільовим призначенням, тобто для максимально ефективного функціонування системи. Раціональне використання ресурсів міста й агломерації набуває вимірів ключової проблеми, оскільки передбачає гарантоване їхнє збереження та безпечне використання. Раціональне використання ресурсів залежить від ефективності їхнього використання й оптимізаційних процесів, про що йдеться в основних положеннях теорії агломерації, представник якої – Альфред Маршал [1]. На думку вченого, виробничої ефективності можна досягти двома шляхами: перший передбачає функціонування великих виробничих одиниць, вертикально інтегрованих у одне підприємство; другий – концентрацію малих фабрик, спеціалізація яких – різні стадії єдиного виробничого процесу в межах досить обмеженого географічного району. Науковець більше схиляється до другого шляху та відзначає три ключові фактори розвитку агломерації, як-от: концентрація кваліфікованої праці, яка сприяє передавню знань, умінь, навичок та інформації; наявність розвиненої інфраструктури, що інтенсифікує залучення великої кількості товарів і сервісів; географічна близькість, яка припускає налагодження тісних контактів, довіру й обмін інформацією. Разом із тим, на наш погляд, концентрація кваліфікованої праці уможливить отримання достатньої кількості якісних трудових ресурсів, а це дасть змогу раціонально вико ристовувати не лише економічні, але й екологічні ресурси внаслідок підвищення продуктивності праці, ефективності діяльності системоутворюючих підсистем міста. Розвинена інфраструктура – запорука належного функціонування системоутворюючих підсистем міста та скорочення втрат ресурсів за рахунок узгодженого в часі та просторі переміщення соціо-

еколого-економічних ресурсів. Географічна близькість зумовлюватиме зниження витрат на переміщення ресурсів і сприятиме зниженню втрат екологічних ресурсів під час транспортування.

Тому в умовах обмеженості екологічних ресурсів усе більшої ваги набуває тісна взаємодія підсистем тих міст, що близько розташовані одне до одного, для найраціональнішого використання ресурсів із мінімальними втратами під час їхнього переміщення, що увиразнює значення агломерації. Відтак, важливість урахування у процесі формування теорії стійкого розвитку положень теорії агломерації щодо ключових факторів розвитку міста вбачаємо в тому, що агломераційні утворення, формування яких відбувається переважно внаслідок дії соціальних чинників, посилюють роль науково-технічного прогресу, що позитивно впливає на рівень використання ресурсів, тобто йдеться про підвищення продуктивності соціо-еколого-економічних ресурсів за рахунок збільшення виробництва продукції на одиницю затраченого ресурсу.

Оскільки науково-технічний прогрес сам по собі не може стимулювати раціональне використання ресурсів, застосування інноваційних технологій потрібно супроводжувати залученням інтелектуальних, інформаційних та організаційних ресурсів. Засадничими визначаємо інтелектуальні ресурси як такі, що складають базис технологічного досвіду, знань і кваліфікації, створюють передумови для підвищення продуктивності соціо-еколого-економічних ресурсів, що сприятиме їхньому раціональному використанню за рахунок збільшення виробництва продукції на одиницю затраченого ресурсу. У цьому контексті зауважимо, що розвиток інноваційних технологій залежить від наявності фахівців, які швидко їх опановують.

Список використаних джерел:

1. A. Marshall. Principles of Economies / A. Marshall. – 1st edition, 1890; 8th edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.scribd.com/document/328321852/Economics- Marshall-Principles-Of-Economics-1920-pdf>

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

С. П. МАТВЕЄВ, канд. екон. наук, ст. викл.

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

spmatveev@i.ua

В наш час активно дискутується проблема формування моделі розвитку економіки, яка в повній мірі враховувала б необхідність вирішення екологічних проблем.

Концепція «стійкого» розвитку, яка запропонована Організацією Об'єднаних Націй як альтернатива сучасній стратегії техногенного зростання, може бути визначена як концепція екологічно орієнтованого зростання економіки. Вона в умовах ринкового господарства та загострення конкуренції